

Lausunto

30.01.2026

Asia: VN/15822/2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain muuttamisesta (yksityiset digipostipalvelut)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

SAMS tackar för möjligheten att avge utlåtande. SAMS arbetar för den svenskspråkiga minoriteten som har en eller flera funktionsnedsättningar.

Språkliga rättigheter

Enligt grundlagens 124 § får förvaltningsuppgifter endast anförtros till andra än myndigheter under förutsättning att detta inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Trots detta saknas i det nuvarande förslaget en tydlig redogörelse för hur regleringen av privata e-postlådor säkerställer förenlighet med de språkliga rättigheterna enligt 17 § grundlagen. SAMS bedömer att detta är en allvarlig brist som måste åtgärdas i den fortsatta beredningen. Utan en konkret analys finns en överhängande risk att de språkliga rättigheterna inte förverkligas. Förslaget bör därför kompletteras med en tydlig konsekvensanalys som visar hur dessa rättigheter kan garanteras även i framtiden.

Enligt DVV skulle behovet av kundservice, rådgivning och digitalt stöd förmodligen öka något jämfört med dagens nivå, särskilt i början. Det framkommer att stödet för privata e-posttjänster skulle tillhandahållas av de privata e-posttjänsternas leverantörer. Även här förblir det oklart hur de språkliga rättigheterna ska försäkras i kundservicen och rådgivningen.

Personer med funktionsnedsättning

I förslaget finns en bedömning av konsekvenser på grund- och mänskliga rättigheter. Trots detta förblir det oklart i vilken mån förslaget de facto säkrar att alla har jämlika möjligheter att ta del av myndighetshandlingar i rätt tid och på ett effektivt sätt. SAMS är särskilt orolig över personer med funktionsnedsättning och deras möjligheter att ta del av informationen på ett jämlikt sätt. Det förekommer redan i nuläget stora problem för en del i målgruppen att kunna ta del av den digitala posten. Att ytterligare utvidga förfarandet utan att först åtgärda de befintliga problemen riskerar att skapa ytterligare svårigheter för målgruppen. SAMS anser att förslagets konsekvensanalys vad gäller grund- och mänskliga rättigheter bör kompletteras och preciseras så att den beaktar de olika behoven som finns inom den heterogena gruppen av personer med funktionsnedsättning.

På sidan 42 i den finskspråkiga propositionen står det att vid myndighetsverksamhet används som huvudregel vanligt elektroniskt delgivningssätt, som grundar sig på ett antagande om delgivning. Myndigheten behöver därför oftast inte försäkra sig om att personen faktiskt har tagit del av den handling som har skickats till honom eller henne. I förslaget skrivs det vidare att om en person inte förstår konsekvenserna av sitt val av visningsprogram kan det få negativa följder för rättssäkerheten. SAMS vill lyfta att det bland personer med funktionsnedsättning kan det finnas individer som kan ha svårigheter att förstå konsekvenserna och som inte uppfattar innebörden av antagandet av delgivningen. I det fortsatta förberedelsearbetet av förslaget behöver det klargöras hur dessa situationer och de negativa följderna kan förhindras på ett sätt som ryggar rättssäkerheten på ett jämlikt sätt för personer med funktionsnedsättning och andra grupper som är i en mer sårbar ställning. Här bör även olika störningssituationer beaktas.

Nordman Marica

SAMS - Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf